

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/zapowiedzi-prasowe/239039,Kampania-Pamietam-Katyn-1940.html>
16.03.2026, 16:32

Kampania „Pamiętam. Katyń 1940”

W związku ze zbliżającą się 86. rocznicą zbrodni katyńskiej rusza kolejna edycja ogólnopolskiej kampanii społeczno-edukacyjnej „Pamiętam. Katyń 1940”.

Symbolem akcji jest przypinka – replika guzika z munduru wojskowego nawiązująca do wiersza Zbigniewa Herberta pt. „Guziki”. To znak pamięci o ofiarach zbrodni katyńskiej i wyraz sprzeciwu wobec zakłamywania jednej z najtragiczniejszych kart polskiej historii. Organizatorami kampanii są: Narodowe Centrum Kultury, Muzeum Katyńskie, Instytut Pileckiego oraz Instytut Pamięci Narodowej.

[Katyń Kłamstwo katyńskie Zbrodnia Kastyńska](#)

13.03

Zbrodnia Katyńska

Wiosną 1940 roku na rozkaz najwyższych władz ZSRS Sowieci dokonali ludobójstwa na ponad 22 tysiącach Polaków. Byli wśród nich zawodowi oficerowie Wojska Polskiego, policjanci, oficerowie rezerwy, lekarze, nauczyciele, prawnicy, urzędnicy i naukowcy. Groby ofiar odkryto w Katyniu, Charkowie, Miednoje i Bykowni. Prawda o tych wydarzeniach była zakazana w PRL. Choć ZSRS przyznało się do popełnienia zbrodni katyńskiej w 1990 roku, aktualnie Rosja powróciła do szerzenia kłamstwa katyńskiego. Winni tej zbrodni nie zostali osądzeni na forum międzynarodowym.

Guzik katyński: kampania i akcja społeczna

Guzik Katyński jest elementem kampanii społeczno-edukacyjnej „Pamiętam. Katyń 1940” zainicjowanej w kwietniu 2007 roku przez Narodowe Centrum Kultury. Był to okres poprzedzający premierę filmu „Katyń” Andrzeja Wajdy.

- Guzik Katyński w formie przypinki to replika artefaktu odnalezionego w dołach śmierci, milczącego świadka zbrodni, który dziś łączy pokolenia – mówi Michał Kosiorek, zastępca dyrektora NCK. – Zachęcamy wszystkich do odbierania przypinek w wyznaczonych punktach w całym kraju i za granicą. Zapraszamy grupy rekonstrukcyjne oraz lokalne ośrodki pamięci do włączania się w akcję i dystrybucję symbolicznych guzików. Każda osoba, która wepnie Guzik Katyński, staje się ambasadorem pamięci o ofiarach Zbrodni Katyńskiej – podkreśla wicedyrektor NCK.

Kontynuowanie wieloletniej kampanii nabiera szczególnego znaczenia w ostatnich latach, w kontekście agresji rosyjskiej na Ukrainę oraz szerzenia antypolskiej retoryki.

Jak tłumaczy dr Rafał Kościański, rzecznik prasowy IPN, „obecnie jesteśmy świadkami powrotu imperialnej polityki Kremla, w tym powrotu rosyjskiej propagandy do narracji, że Zbrodnię Katyńską popełnili Niemcy”.

- Symbolem tego procesu jest usunięcie w 2025 r. na cmentarzach w Miednoje i Katyniu przez władze Rosji polskich symboli wojskowych: Orderu Virtuti Militari, którym Polska uczciła wiktoryę nad Rosjanami z 1792 r., oraz Krzyża Kampanii Wrześniowej, przypominającego o niemiecko-sowieckiej agresji z 1939 – mówi dr Rafał Kościański.

Wobec ograniczonego dostępu do miejsc pamięci szczególnie żywa staje się potrzeba pielęgnowania przestrzeni symbolicznej i przywracania pamięci poprzez symboliczne gesty.

- Od kilku lat nie mamy dostępu do lasów w Katyniu, Miednoje i Kuropatach, utrudnione jest dotarcie do Cmentarzy w Bykowni i Charkowie – podkreśla kierownik Muzeum Katyńskiego Sebastian Karwat. – Nie możemy w miejscu złożenia ciał naszych Bohaterów oddać im należnego hołdu. W symboliczny sposób tę funkcję spełnia obecnie Muzeum Katyńskie jako miejsce, w którym wciąż żywa jest pamięć o ofiarach sowieckiego mordu sprzed 86 lat. - dodaje.

Ofiary sowieckiej zbrodni

Symbolicznym przypinkom towarzyszyć będą plakietki z sylwetkami wybranych dwudziestu ofiar zbrodni katyńskiej, których losy zostaną przywołane w kampanii informacyjnej realizowanej m.in.

w mediach społecznościowych. Jeden guzik to jedna ludzka historia, przerwana nagle i przez długie lata zakłamywana.

- Instytut Pileckiego od początku swojego istnienia ma za zadanie upamiętnianie ofiar systemów totalitarnych, dlatego nasze włączenie się w akcję „Przypnij guzik katyński”, która jest częścią kampanii edukacyjno-społecznej „Pamiętam. Katyń 1940” jest naturalnym krokiem w realizacji tej misji – tłumaczy Karol Madaj, p.o. dyrektor Instytutu Pileckiego. – Chcemy w ten sposób postawić na pamięć o konkretnym człowieku, jego pasjach, rodzinie i zasługach dla Rzeczypospolitej. Rozdając repliki guzików w Warszawie, Berlinie i Nowym Jorku, przypominamy, że za każdą z 22 tysięcy ofiar stoi osobista tragedia. Umieędzynarodowienie tej pamięci jest naszym obowiązkiem, zwłaszcza teraz, gdy rosyjski imperializm ponownie zagraża Europie. Zbrodnie w Buczy pokazują, że mechanizmy totalitarne nie odeszły do przeszłości, dlatego głos ofiar Katynia musi wybrzmieć dziś szczególnie głośno – dodaje Karol Madaj.

Akcja „Przypnij guzik pamięci”

W dniach: 11-13 kwietnia, w ramach akcji „Przypnij guzik pamięci”, przypinkę będzie można otrzymać m.in. na terenie Muzeum Katyńskiego w Warszawie, w Kordegardzie – galerii NCK przy Krakowskim Przedmieściu, w oddziałach i delegaturach IPN w całym kraju, a także w Instytucie Pileckiego w Warszawie i jego oddziałach: zamiejscowym w Augustowie – Domu Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej, a także w Berlinie i Nowym Jorku.

Guziki będą również wysyłane do osób i organizacji prowadzących działania lokalne w Polsce i za granicą. Do 27 marca instytucje i stowarzyszenia zainteresowane otrzymaniem przypinek mogą zgłaszać się na adres e-mail: sekretariat@muzeumkatynskie.pl

Pakiet edukacyjny

Istotnym elementem projektu jest pakiet edukacyjny skierowany do szkół, przygotowany wspólnie przez partnerów. Znajdzie się w nim m.in. mini-serial „Sztafeta” opowiadający o historii młodego człowieka poszukującego śladów pradziadka zamordowanego w Katyniu, a także materiał audiowizualny „Widziałem na własne oczy” – relacja Józefa Mackiewicza ilustrowana zdjęciami ze zbiorów Muzeum Katyńskiego czy wystawa wirtualna „Niepamięci” – artystyczna opowieść o losach Polaków więzionych w łagrach sowieckich.

Kampania „Pamiętam. Katyń 1940” to wyraz troski o pamięć historyczną i odpowiedzialności za prawdę. W obliczu współczesnych prób jej podważania stanowi ważny element budowania świadomej wspólnoty obywatelskiej – w Polsce i poza jej granicami.

KALENDARIUM WYDARZEŃ

Akcja „Pamiętam. Katyń 1940”

- Warsztaty pt. „Śledztwo katyńskie” w oddziałowych Biurach Edukacji Narodowej i Delegaturach IPN | Białystok | Częstochowa | Gdańsk | Gorzów WLKP. | Katowice | Kielce | Koszalin | Kraków | Lublin | Łódź | Olsztyn | Opole | Poznań | Rzeszów | Szczecin | Warszawa | Wrocław (organizator: Instytut Pamięci Narodowej). Informacje dotyczące warsztatów oraz kampanii społeczno-edukacyjnej „Pamiętam. Katyń 1940” będą aktualizowane. Więcej: [TUTAJ](#)
- Warszawa, 10-20 kwietnia: mini-wystawa artefaktów z Katynia, m.in. oryginał książki W. Wasilewskiej „Prawda o Katyniu” (organizator: Instytut Pileckiego)
- Warszawa, 12 kwietnia: Uroczystości rocznicowe w Muzeum Katyńskim z udziałem Rodzin Ofiar zbrodni katyńskiej połączone z otwarciem nowej wystawy czasowej;

- Warszawa, 12 kwietnia: Katyński Marsz Cieni, który przejdzie ulicami Warszawy (organizator: Instytut Pamięci Narodowej, Stowarzyszenie Grupa Historyczna „Zgrupowanie Radosław”)
- Warszawa, 13 kwietnia: Akcja rozdawania guzików katyńskich w galerii Kordegarda przy Krakowskim Przedmieściu 15 - wydarzenie towarzyszące otwartej 9 kwietnia ekspozycji wystawy pt. „Południk 21” nawiązującej do twórczości Józefa Czapskiego - więźnia obozu w Starobielsku, który uniknął śmierci w Katyniu. Czapski opuścił ZSRR z Armią Andersa i poświęcił znaczną część swojego dalszego życia na walkę o ujawnienie prawdy o zbrodni katyńskiej i upamiętnienie jej ofiar (organizator: Narodowe Centrum Kultury)
- Augustów, 13 kwietnia: Akcja edukacyjna w formie lekcji i spotkań w zaprzyjaźnionych jednostkach edukacyjnych (organizator: Instytut Pileckiego)
- Berlin, 13 kwietnia: Wykład i debata poświęcona odkryciu grobów katyńskich prowadzona przez badacza z Niemiec (organizator: Instytut Pileckiego)
- Nowy Jork, 13 kwietnia: Akcja kolportażowa i informacyjna w siedzibie Instytutu Pileckiego w Nowym Jorku i przy Pomniku Katyńskim w Jersey City (organizator: Instytut Pileckiego)
- Warszawa, 13-20 kwietnia: tydzień edukacyjny w Domu Bez Kantów z warsztatami „Śledztwo katyńskie” dla uczniów szkół ponadpodstawowych i klasy VIII szkoły podstawowej - Krakowskie Przedmieście 11 (organizator: Instytut Pileckiego)
- Warszawa, 15 kwietnia: debata historyczna na temat kłamstwa katyńskiego w Centralnym Przystanku Historia w Warszawie, ul. Marszałkowska 107 (organizator: Instytut Pamięci Narodowej)

►Paczka edukacyjna IPN: materiały do pobrania

- [Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Polecamy materiały Instytutu Pamięci Narodowej poświęcone Zbrodni Katyńskiej](#)

Kontakt dla mediów:

Narodowe Centrum Kultury
Małgorzata Feusette-Czyżewska
Kierowniczka Działu Komunikacji
tel. +48 500 670 23
media@nck.pl
mfeusette-czyzewska@nck.pl

Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego
Lukrecja Jaszewska
Kierownik Działu Prasowego - Rzecznik prasowy
tel. +48 538 625 050
l.jaszewska@instytutpileckiego.pl

Muzeum Katyńskie w Warszawie
Cytadela Warszawska
Kacper Ciesielski - Kierownik Sekcji
tel. +48 261 877 239
kciesielski@muzeumkatynskie.pl

Instytut Pamięci Narodowej

dr Rafał Kościański – Rzecznik Prasowy IPN
Dyrektor Biura Rzecznika Prasowego
tel. +48 735 205 793
rzecznik@ipn.gov.pl

Audio: dr Rafał Kościański Rzecznik Prasowy IPN - Kampania Pamiętam. Katyń 1940

Pliki do pobrania

[dr Rafał Kościański Rzecznik Prasowy IPN - Kampania Pamiętam. Katyń 1940 \(mp3, 3.83 MB\)](#)

[Następny Strona](#)

Kampania społeczna